

LA CAMPANA DE GRACIA

DONAR AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20 BOTIQUINERIA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

La professó del dimecres

— Que troba que hi ha massa cendra, diu?... Es que aquest any ne tenim ab molta abundancia. No veu que pel Juliol varen ferne tanta provisió?...

LA SETMANA

POBRE Moret!... Tres mesos y dinou dies ha durat no més la seva trista dominació, que segurament serà la última. Enfilat al poder el dia de Santa Úrsula y les onze mil verges, el dimecres de Cendra se n'ha anat de bigotis. Per poc supersticiós que don Segimon sigui, ¿deixarà de veure l'ironic simbolisme que hi ha en la fetxa de la seva caiguda?

Requiescat in pace!... Enfonsarse precisament al dia del enterro del Carnestoltes, es morir definitivament pera la política. Per xò els bons madrilenys, quan el dimecres a la tarde varen saber que en Moret acabava de rebre les dimissories, pensant, maliciosament, en la sardina, qual inhumació estaven preparant, varen exclamar a coro:—*¡Que los entierren juntos!*... La oració fúnebre no es certament massa afalagadora pel politic caigut, però ningú negarà que es ben merescuda.

¿Necessitem ara dir que'ns alegrem de la ridícula tamborella del senyor Moret?... Desde el dia en que, prometent *el oro y el moro*, va empunyar la tralla del carro ministerial, la teniem ja descomptada. Sols l'ignorancia y la mala fe podien festejar el seu triomf.

En Moret redemptor!... Tot melós, tot nyau-nyau, en Moret es un dels politics més funestos que han existit a Espanya. Home sense caracter; veleidós; capàs, per debilitat, de qualsevol lleugeresa, ab totes les desgracies que, en trenta o quaranta anys, han caigut sobre la nació, hi apareix associat el seu nom. La primera campanya de Melilla, la declaració de guerra als Estats Units, la Conferencia d'Algeciras—per no citar més que les pàgines que encara conserven fresca la tinta—són fets que, en la fulla de serveis de don Segimon, ocupen llocs de singular preferencia.

Celebrem, doncs, la seva estrepitosa caiguda, per tothom prevista menos per ell, y, esperant que el redol del dimecres passat serà el darrer de la seva auca, diguem, acompanyantlo a la tomba del olvit, d'aon ja mai més ha de sortir:—Pau als morts!

¿Vol dir això que en Canalejas, el seu successor, serà millor que en Moret?

Sense taxar abans el meló, ja ens guardarem d'assegurarho. Però l'orador demòcrata no es, al menos, com *era* don Segimon, una figura porrosa ni un home gastat. Com a chefe del govern, porta el prestigi de les coses desconegudes, y molt desmemoriat ha de ser pera que no recordi alguna de les promeses que, durant llargs anys, ha vingut fent al país. La seva significació neta demòcrata permet abrigar esperances que ens era impossible tenir al costat den Moret...

Sincers o no sincers, els discursos den Canalejas, saturats d'esperit progressiu, representen un «valor», una lletra acceptada, qual venciment, per fi, ha arribat.

Ara veurem si la valentia que alguns cops ha tingut al parlar, la tindrà pera fer honor a la seva firma.

PIF-PAF

Conversa sobre el partit unic

N vell amic meu m'escriu preguntantme perquè no he donada una opinió sobre el partit unic. Y com trobo justificada la pregunta del vell amic meu, vaig a permetre'm respondrelli, a manera de carta, en aquest article.

Per de prompte, això de *partit unic* no serà una pura realitat fins que, de fet, deixi d'haverhi, a Catalunya, una forta agrupació republicana separada de nosaltres. L'aspiració al partit unic, pera mi, ha de tenir la mira posada en la nostra unió ab lo que avui (per desgracia) s'anomena lerrouxisme. Etnicament, no s'oblidi que l'enemic d'esquerra (si es que a l'esquerra pot haverhi enemics) té la colectivitat més sana de totes; perquè té l'obrera. La tendencia republicana tradicional a Espanya es un partit burgès. D'aquet partit burgès (que en Castelar y en Ruiz Zorrilla representaren per excelencia, y que avui continúa en Melquíades Alvarez), una selecció d'academics y homes de lletres va extreure'n l'escola filosòfica que tingué per capdills en Pi y Margall y en Salmerón, y de que avui son restes ilustres don Francesc Giner de los Ríos y l'Azcarate; en un altre sentit, la nostra esquerra es la branca nacional catalana corresponent an aquesta darrera modalitat.

Però avui l'unio, cada dia més accentuada, entre el socialisme obrer y l'idea republicana o radical (unio que a Espanya es sols un tras-

sumpte de lo que passa a tot arreu, com a Fransa y a Anglaterra) exigeix altres orientacions. A Castella, el mateix Costa, d'origens tant purament universitaris, acaba de veure en la persona den Pablo Iglesias, per la seva forsa representativa, l'unic capítol possible pera una completa subversió nacional.

M'obstino, doncs, bon amic meu, en posar com a meta del meu ideal partit unic (que pera mi es l'*unic partit unic*) el nostre agermanament ab els obrers. Crec, además, que si la montanya no ve a nosaltres, nosaltres hauriem d'anar a la montanya. Enteneume: vull dir que, pera mi, urgeix una doble acció de propaganda, per la qual, al mateix temps que nosaltres donessim tot un sistema de conferencies en les societats obreres, invitessim als obrers no afiliats en la nostra agrupació a donar conferencies en els centres nostres. Una *conversa* diària s'establiria, un diàleg interessantíssim faria caure els prejudicis d'ells y els nostres. Uns y altres ens acostumaríem a estrenye'ns les mans. ¿No ho creieu així?

Y vull fer als adversaris la cortesia de creure que seriem precisament nosaltres qui guanyariem en el cambi; perquè les nostres multituds podrien rebre d'ells l'infusió d'un ideal nou, qui no les ha penetrades encara: el socialisme; y rebrien, además, aquell bateig d'energia agressiva qui *gosa* (ja ho tenen provat...) qui té la gosadia del gest y de l'acció en les grans diades.

En una paraula: m'obstino en predicar encara, com a partit unic, la *Solidaritat Nova*, la solidaritat de les esquerres. Recordi's que la

manifestació pro-presos ja va oferir, a Barcelona, un moment *teatral*, plastic, d'aqueixa solidaritat.

En quant al nostre partit unic d'ara, partit unic incomplet, es veritat que podria fer desaparèixer especialismes arcaics qui han perduda ja tota significació, y's reduïxen a esser restes de coses qui foren un temps, com això dels federals y de l'Unio Republicana, nom, per altra banda, de lo que fou un dia un altre *partit unic* de moment... Produiria, además, l'utilitat de crear, a falta de noves funcions, organismes nous qui les provocarien tal volta, centres comunals, periodics comunals. La seva principal ventatja seria comunicar una catalanitat al republicanisme total nostre, com qui dona còs robust a una ànima somnadora. Perquè no cal oblidar que el partit unic (y aquesta seria la seva gran y principal ventatja) vindria a representar l'absorció de totes les capelletes republicanes pel catalanisme, o l'infusió del catalanisme renovador y vivificant dins la còrpora decrepita del republicanisme. En aquest concepte, el partit unic seria un aspecte nou de la mateixa tendencia que produí la Solidaritat, ja que la Solidaritat va esser l'atracció dels grupets vells pel catalanisme. El partit unic seria un segon grau d'aqueixa evolució.— En aquest sentit no cal dubtar que el partit unic es una gran y bella aspiració; y sols es possible, davant d'ella, lamentar que'l tercer grau de la corrent solidaria, o sia l'integració de lo que se'n diu *poble* dins la Solidaritat implícita de les esquerres ab el catalanisme, no se sia efectuada.

Del cambi de ministeri

—Ahora sí que, habiendo salido Gasset, todo eso de los canales se irá, seguramente, á la porra.

—Al contrario!... Ara estem més aprop dels canals que mai. Calculi... governa en Canalejas...

—¿No li sembla, don Teodoro, que aquest govern té un matís més determinat, més franc...?

—Sí; més franc... masó.

En realitat, sols el catalanisme seria el veritable nucli d'intus-suscepció qui donés consistencia, caracter, vitalitat al partit unic, el qual seria sols unic com a partit republicà catalanista, esperant l'hora d'esserho com a partit republicà català. No seria partit unic com a autonomisme d'esquerra, perquè els lerrouxistes s'afirmen autonomistes, y ens convé recordàrloho a tota hora. No seria partit unic com a radicalisme català, perquè tots els radicals de Catalunya no hi serien encara compresos. Però ho seria com a catalanisme esquerrista.

La nostra situació d'aleshores accentuaria y faria més visible la nostra condició de partit central, *Catalanistes-republicans*; un d'aquets dos calificatius ens seria comú ab el nucli més fort (l'unic seriós) de les dretes; l'altre calificatiu ens seria comú ab el nucli obrer y ab els republicans no integrats en la nostra agrupació.

Permeteme dir, ab tot, que, pera mi, la *lleidànica* o evolutiva d'aqueix partit unic, el secret regulador del seu moviment, hauria de formularse així: estendre a esquerra la caracterisació catalana de les dretes i a dreta la caracterisació lliberal y obrerista de les esquerres. Una mena d'encreuament. Y tenir una forsa auto-repulsiva qui ens allunyés del perill nascut de la nostra comunitat ab les dretes, y una forsa atractiva qui acostés a la nostra catalanitat les esquerres.

El meu ideal de solidaritat nova de tots els partits d'esquerra topa avui ab aquesta trista realitat catalana: els dos partits forts, un y altre esquerristes, els dos partits qui, aliats, podrien inutilitzar y excluir, a Barcelona, tot altre partit, no se senten encara solidaris; mentres la solidaritat de les dretes es més coherent de cada dia. An el moment teatral de la nostra manifestació pro-presos no correspon encara una vera unitat interna; an el moment teatral de llurs protestes reaccionaries, correspon l'unitat interna, nascuda d'aqueix poderós aglutinant: la religió.

GABRIEL ALOMAR

11 de Febrer

AHIR, com ja es costum «tradicional», va celebrarse l'aniversari de la proclamació de la República Espanyola. Trenta set anys han transcorregut desde aquella diada memorable, y encara, tant felissos y contents, festejem el seu record.

Admirable exemple d'estèril constancia! Se veu clarament que pels republicans espanyols el temps passa en và. De la pàgina que'l dia 11 de Febrer de 1873 s'escrigué en la nostra historia no n'hem sapigut treure cap ensenyansa. Estem avui com estavem llavors: molts comitès, molts juntas, molts casinos, molts quefes, pero cap orientació.

Hem perdut el compte dels banquets que aquets dies se celebraran pera festejar la gloriosa festa. Banquets, sempre banquets!...

Potser, ben considerada la cosa, aquest es l'unic resultat practic que aquell breu ensaig de República ha portat a Espanya: el foment de l'industria dels restaurants y fondes. Sense aquella proclamació, ¡quants milers de banquets haurien deixat de celebrarse!.. Se suposa que cada 11 de Febrer vénen a organitzar-se'n, en tota la nació, uns 500. ¿No serà un càlcul bastant enraonat fixar, pera'ls 37 anys passats, un total de 18.000 banquets?...

Per això nosaltres, lluny de criticar als que avui s'entaulen y beuen y menjen en honor de la tradició republicana, aplaudim sincerament la seva determinació. Ja que la República no ve, que prosperi, al menos, el negoci dels restaurants.

El Decret sobre l'inspecció escolar

Es cert que'l decret sobre l'inspecció de les escoles particulars, que recentment ha promulgat el senyor Moret, ha tingut una favorable acollida, en quant ve a resoldre el plet de les escoles clausurades durant el periode de cega repressió que seguí a la revolta de Juliol. Desfent els entrabancs legals que en aquesta qüestió existien, el senyor Moret ha fet possible la reobertura dels establiments docents en mala hora tancats. Per aquesta banda, el decret es plaussible.

Mes el principal aspecte del decret de referencia està en l'inspecció de l'ensenyansa privada. El govern vol que les escoles particulars siguin vigilades estretament pels inspectors de l'Estat. En principi, no pot pas rebutjarse aquest control de l'Estat sobre la ensenyansa particular. Les tendencies polítiques y socials modernes, accentuadament intervencionistes, van per

**Al despedirse del mando
o
la darrera broma den Moret**

— Vaja, ja la tenen oberta. Ja poden entrar.
— Per aon?
— Per la gatnora

A la voreta del mar

— Be, sí, ara cassà; pero ¡ai de vosaltres el dia que li vingui l'ocurrencia de dedicarse a pescar!... No quedarà ni una sardina per remei.

gur de la cosa: *No hay cuidado de que así lo haga.*

Y, en efecte: a les poques hores d'haver fet *El Diluvio* tant rotunda afirmació, don Segimon era posat de *patitas a la calle* y en Canalejas rebia l'encarrec de formar ministeri. Y això que *no había cuidado...*

Es lo que deia aquell filòsof, parent den Pompeius Gener:

Una cosa es dirse Trias y un'altra fer profecies.

Durant els dies de Carnestoltes, a la rua, el

desdixat senyor Suárez Inclán s'ha passejat entre les màscares.

No es el lloc més indicat pera un ex-ministre, però... què dimoni!

Lo que més cridava l'atenció era que, tot sovint, se li apropava un mascarot esparracat a esbronorlo.

Ell, el pobre Sanxo, per més que's veia que rumiava, no atinava a descobrir qui podia ser. Nosaltres, de lluny, el vam conèixer desseguida:

Era en Jordi... Aquell... En Jordi... El de l'orella.

Era'l dia d'enterrarla quan del Palau va sortir, la dimisión en la mano... ¡Por ella le conocí!

Malastre! Malastre! Acabo de llegir que don Alexandre ha sortit cap al extranger.

Ai, ai, ai! Pobres de nosaltres! ¿Quina en passarà aquí, durant la seva ausencia?

Per més, que no trigarà a tornar. N'hi ha que suposen que ha anat a veure el *Chantecler*.

A pendre model del gall, sens dubte...

A *La Publicidad* del diumenge, sota una resenya d'un miting en el que hi va parlar, no's diu si en vers, en Durany y Bellera (Vassall i Serret), hi ha una nota agrícola titulada «El cultivo de las lentejas».

Ja ho sabiem que tot té relació en aquest món.

L'embaixada marroquina, — que, per si no s'en recordava'l lector, li fem present que encara's troba a Madrid, — passejava en cotxe per la

Castellana un d'aquets dies de rua, y el veícol va atropellar an alguns individus pertanyents a una comparsa carnavalesca.

Els companys dels que formaven part d'aquesta seguiren el cotxe, esbatussant al cotxer y destrossantli el carruatge.

¿Es gens extrany, així, que's morets de l'embaixada no vulguin anarse'n de Madrid, si tot lo que veuen els du l'ilusió de que's troben a casa seva?

Ha caigut en Moret.

Ha caigut, sembla, víctima del comte de Romanones.

L'automobil del comte fa dos dies va matar una dona.

El comte va a Instrucció pública en el nou Govern.

Volen més desgracies en menys dies?

Encara que la primera, es una desgracia que no'ns fa fret ni calor.

Es una desgracia que'ns fa gracia.

Després de tants anys d'angunies, en Canalejas ha pujat al *candélero*.

Y hi ha pujat en les circumstancies que tot-hom sab: a Madrid, del ministeri que ha format, ja'n diuen ministeri interí.

Però això no es obstacle pera que l'home estigui reventant de satisfacció.

— *A la vejez, viruelas*, — deia un ciutadà, a la taula d'un café, parlant d'això.

— *Còm s'entén a la vejez?* — va respondre l'unic correligionari que en Canalejas té a Barcelona; — el nostre *jefe* serà sempre *joven*.

La pujada den Canalejas a la presidència del Consell ministres ha produït cert moviment d'espectació a Barcelona. Els impacients que aquí el seguien quan, fa anys, semblava que havia d'arribar aont es ara, y que van separarse'n quan van veure que la cosa anava per llarg, què faràn en les presents circumstancies?

En Pinilla ja ha estat regidor radical durant cinc anys y mitg, en Garriga y Massó ha estat diputat solidari tres anys, *La Tribuna* en fa dos que es den Cullarè y en Dalmau ja'n fa quatre que compagina *El Poble Català*.

Què faràn, ara, aquets que un dia foren canalejistes *enragés*?

Això deu preocupar a tot Barcelona, y esperem saberne quelcom pera refrenar la natural curiositat dels nostres llegidors.

Un dels que més han celebrat la caiguda den Moret diuen que es en Suárez, el nostre perincli *Sancho*.

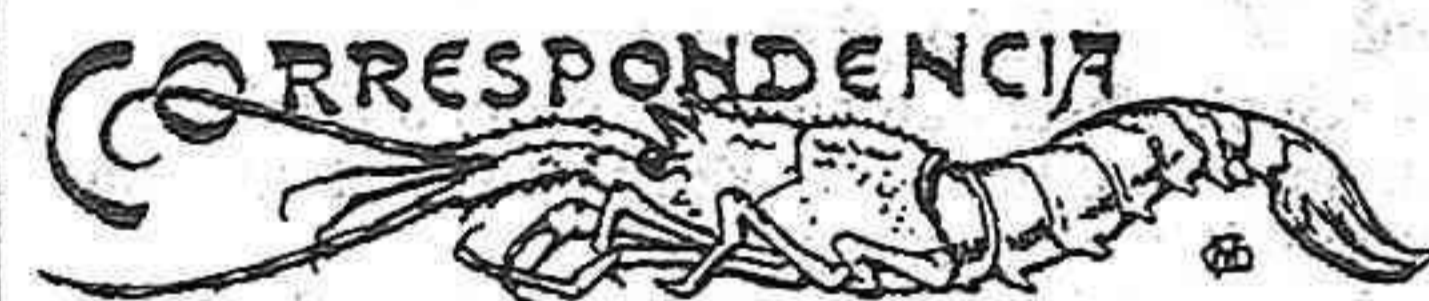
No per res, no. No més perquè la qüestió es que, passi una cosa o altra, el ridícul li ve a sobre més depressa del que's pensava, y pera evitarho acceptaria qualsevol cosa.

Nosaltres també l'hem celebrada la caiguda que ell celebra.

Així potser ens el treurem de sobre.

Malgrat la crisi, —eren les deu del matí quan en Moret va anar a plantejar la qüestió de confiança— el ministre de Marina, tancat al seu despatx, anava despatxant y firmant decrets.

L'home devia pensar: — Aprofitemnos, ara que encara podem, que qui sab quan tornarà a vagarnos!

Caballers: H. B. (a) Un militar futur: Justa la fusta!... Endevinada!... — Zarathustra: No estant, com no estan, els nostres lectors en antecedents del assumpte, se quedarien quelcom a les fosques. Per lo menos, aquesta es la meva opinió. — Balló y Tòtil: Anirà l'intrínquilis. — Josep Gumà: Bé. — S. P. Jubert: No'ns convé. — M. Pujadas: Es massa escabrós. Aquestes coses, sense posseir justificants aclaparadors, no poden dirse. — Un Tianenc: No va. — Pere Cortacans Serra: S'aprofitaran. — Manel Soms: L'anagrama es vell. La xarada va be. — P. C. S. (a) Llegidor de LA CAMPANA: Prefereixo la mudansa. — Dolors: Arreglada, potser sí. — A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona: No m'acaben de convencer. Dalvífont: Aont va ab això tant gastat? — Joaquim Puig: De dos, un, y encara gracies. — J. Casabelle (a) Foguioni: No'm resulten; ho sento. — Pep Cistellé: Prenen tanda a la cartera. — R. Valls: Aprofitaré una xarada. — Domingo Ribas: Odes a Aníbal en aquesta hora?... No fóra millor un epitafi o una elegia an en Moret? H. N. y M., y T. V.: Queden complascuts. — J. C.: Resulta de tant escàs interès, que no m'atreveixo a publicarho.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Oim, número 8

Tinta Ch. Lorilleuz y C.^a

El vinent
dissabte
dia 19
de Febrer

NÚMERO EXTRAORDINARI
de
LA CAMPANA DE GRACIA

La caiguda den Moret.—Nova situació. — Ombres y misteris.—¿Què va a passar?

Text de palpitant actualitat —♦♦♦— Nombroses caricatures

— 8 planes *** 10 centims —